

ENCJ Newsletter

ENCJ biļetens, 2026. gada jūlijs–oktobris

Saturs

Eiropas Tieslietu padomju tīkls **2**

ENCJ valdes lēmums par viesu statusa piešķiršanu KRS Polijai 2

Paziņojuma par Starptautisko Krimināltiesu pieņemšana 3

ENCJ prezidenta vēstule Ukrainas Augstākās tiesas priekšsēdētājam 4

Bulgārijas Augstākā tiesu padome **5**

Jauno Augstākās tiesu padomes locekļu vēlēšanas 5

Tieslietu padome Latvijā **6**

Grozījumi Tiesu varas likumā 6

Lietuvas Tiesnešu asociācija **8**

Seimas (parlamenta) nespēja apstiprināt kandidātus tiesnešu amatiem 8

Albānijas Augstākā tiesu padome **9**

Likumā par tiesnešu un prokuroru algām izvirzītais apstrīdējums Konstitucionālajā tiesā 9

Igaunijas Tieslietu padome **10**

Jaunas Tieslietu padomes izveide 10

Eiropas Komisija **11**

2026. gada tiesiskuma ziņojuma publicēšana 11

Eiropas Padomes Venēcijas komisija **12**

Atzinuma Nr. 1294/2026 par Poliju publicēšana 12

Steidzama kopīgā atzinuma Nr. 1295/2026 par Ukrainu publicēšana 14

Eiropas Savienības Padome **15**

Turpmākie panākumi ES paplašināšanās jomā 15

Eiropas Cilvēktiesību tiesa **16**

Jaunākā informācija par tiesvedību pret Krieviju 16

European Network of Councils for the Judiciary (ENCJ)

Réseau européen des Conseils de la Justice (RECJ)

Eiropas Tieslietu padomju tīkls

ENCJ valdes lēmums par KRS Polija viesu statusa piešķiršanu

Polijas Krajowa Rada Sądownictwa (KRS Polija) 2021. gada oktobrī ar Ģenerālās asamblejas lēmumu tika izslēgta no ENCJ, jo vairs neatbilda statūtos noteiktajām dalības prasībām, jo īpaši prasībai nodrošināt tiesu neatkarību. Izslēgšana notika pēc tam, kad priekšlaicīgi tika izbeigti 2018. gadā kolēģu ievēlēto tiesnešu locekļu pilnvaru termiņi un tika ieviestas izmaiņas likumā, kā rezultātā tiesnešu locekļu ievēlēšanas pilnvaras tika nodotas parlamentam.

Pēc iepriekšējo locekļu pilnvaru termiņa beigām 2026. gadā notika jaunas vēlēšanas. Lai gan spēkā esošie tiesību akti joprojām paredzēja tiesnešu locekļu formālu ievēlēšanu Sejmā, ar tiesnešiem tika apspriestas valsts mēroga vēlēšanas, kas notika tiesās 2026. gada aprīlī, un to rezultāti tika ņemti vērā, sastādot kandidātu sarakstu. No 15 KRS tiesnešu locekļiem, kurus Sejms vēlāk ievēlēja 2026. gada 15. maijā, 13 bija kandidāti, kuri bija saņēmuši atbalstu tiesnešu vidū organizētajās vēlēšanās. Pārējos divus locekļus izvirzīja parlamentārās frakcijas „Likums un taisnīgums” (PiS) un „Konfederācija”.

Rezultātā lielākā daļa no jaunajiem tiesu locekļiem (13 no 25 locekļiem) ir tiesneši, kurus ievēlējuši viņu kolēģi. Ņemot vērā šos notikumus, ENCJ valde nolēma piešķirt KRS viesu statusu, ļaujot KRS pilnībā piedalīties izvēlētajās ENCJ projektu grupās.

14. septembrī, ENCJ pirmajā pusdienu seminārā, KRS prezidija locekle, starptautisko attiecību vadītāja un Poznaņas-Nowe Miasto i Wilda rajona tiesas tiesnese Monika Frackoviaka iepazīstināja ar vēlēšanu procesu, KRS pašreizējo darbu un turpmākajiem izaicinājumiem.

Paziņojuma par Starptautisko Krimināltiesu pieņemšana

2026. gada 21. janvārī ENCJ, Eiropas Tiesnešu asociācija un ACA-Europe izdeva **kopīgu paziņojumu** par Starptautiskās Krimināltiesas (ICC) tiesnešiem un prokuroriem, pret kuriem ASV valdība ir vērusi sankcijas.

Ņemot vērā, ka nav novērotas nekādas pozitīvas izmaiņas un notikumi turpina saasināties, 2026. gada 12. augustā ENCJ, ACA-Europe, Starptautiskā tiesnešu asociācija un Eiropas Savienības Augstāko tiesu priekšsēdētāju tīkls **pieņēma kopīgu paziņojumu** par pasākumiem, kas ietekmē ICC neatkarību. Paziņojumā ir pausts, ka tiesnešiem jābūt iespējai veikt savus pienākumus bez jebkādas ārējas ietekmes vai draudiem.

Pēc jaunu sankciju piemērošanas pret ICC kā iestādi ENCJ stingri atbalsta šos paziņojumus un joprojām ir apņēmusies atbalstīt tiesu neatkarību, tiesiskumu un ICC būtisko lomu.

Turklāt ENCJ prezidents Braiens O'Mūrs (Brian O'Moore) 2026. gada 5. oktobrī Īrijā notikušajā tiesu gada atklāšanas ceremonijā pauda atbalstu Starptautiskās Krimināltiesas prezidentei, tiesnesei Tomoko Akane.

ENCJ priekšsēdētāja vēstule Ukrainas Augstākās tiesas priekšsēdētājai

2026. gada 25. septembrī ENCJ birojs uzzināja, ka Kijevā esošā Augstās tieslietu padomes ēka ir cietusi, kā rezultātā seši cilvēki guva ievainojumus un tika traucēts Padomes darbs.

ENCJ prezidents Braiens O'Mūrs atkārtoti pauda ENCJ kopienas pilnīgu atbalstu un dziļās bažas par Padomes darba apstākļiem, vēršoties pie Ukrainas Augstākās tieslietu padomes priekšsēdētāja Usika kunga.

Atbalsta vēstule ir pieejama šeit.

Arī Moldovas Republikas Augstākā tiesnešu padome pauda savu solidaritāti. Paziņojums ir pieejams šeit.

Bulgārijas Augstākā tiesu padome

Jauno Augstākās tiesu padomes locekļu vēlēšanas

26. jūnijā parlaments grozīja Tiesu sistēmas likumu, lai noteiktu jaunas Tieslietu padomes vēlēšanu kārtību. Šajā jaunajā padomē būs 25 locekļi: 22 ievēlēti un trīs *ex officio* (abu augstāko tiesu priekšsēdētāji un ģenerālprokurors). Locekļi tiks ievēlēti no abām kvotām – profesionālās un parlamentārās.

Padomē būs tiesneši, prokurori un citi tieslietu speciālisti:

- 11 locekļus ievēlēs tiesu sistēmas iestādes no savām rindām, no kuriem tiesneši ievēlēs 6, prokurori – 4 un izmeklēšanas tiesneši – 1.
- 11 locekļus ievēlēs parlaments no tiesnešu, prokuroru, izmeklēšanas tiesnešu, tiesību zinātņu profesoru, advokātu vai citu juristu vidus.
- 3 locekļi ex officio: Augstākās kasācijas tiesas priekšsēdētājs, Augstākās administratīvās tiesas priekšsēdētājs un ģenerālprokurors.

Kandidātus no parlamentārās kvotas izvirza nevis parlamentārās frakcijas, bet gan deputāti. Kandidatūras jāiesniedz izskatīšanai Parlamenta Juridiskajā komisijā ne vēlāk kā divus mēnešus pirms vēlēšanām. Komisija pārbauda, vai kandidāti atbilst Tiesu sistēmas likumā noteiktajām prasībām, veic intervijas un sagatavo ziņojumu, kas pēc tam tiek publicēts.

Parlaments katru locekli ievēlē atsevišķi ar divu trešdaļu balsu vairākumu. Saskaņā ar Tieslietu padomes plēnuma pieņemto grafiku pēdējā balsošanas diena ir 21. novembrī.

Tiesnešu kolēģija vienbalsīgi atļāva 18 kandidātiem piedalīties Tiesnešu kolēģijas locekļu vēlēšanās no tiesnešu kvotas.

Ir ieviestas papildu pārredzamības garantijas, piemēram, Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnē tika izveidots īpašs kanāls, kurā tiesneši var konfidenciāli ziņot par jebkādiem mēģinājumiem izdarīt uz viņiem spiedienu vai iejaukties vēlēšanu procesā.

Jaunākā informācija par notiekošo vēlēšanu procesu ir pieejama šeit.

Tieslietu padome Latvijā

Grozījumi Tiesu varas likumā

1. oktobrī, pirms 3·oktobrī notikušajām parlamenta vēlēšanām, Saeima galīgajā lasījumā pieņēma grozījumus **Likumā par tiesu varu**. Nozīmīgākās izmaiņas ir šādas:

- 89. pants sniedz skaidru Tieslietu padomes definīciju, nosakot, ka tā *„pārstāv tiesu varu attiecībās ar citām valsts iestādēm, piedalās tiesu sistēmas politikas veidošanā, vada tiesu sistēmas organizatorisko darbību un lemj par jautājumiem, kas saistīti ar tiesnešu karjeras attīstību un tiesu sistēmas budžetu*".
- Ja Saeima neieceļ vai neapstiprina tiesnesi amatā, Tieslietu padome var iesniegt pieteikumu saskaņā ar Konstitucionālās tiesas likumā[1] noteikto kārtību.
- Līdz 2031. gadam tiesu palīga amats tiks pārveidots par tiesas jurista amatu. Pašreizējie tiesu palīgi tiks pārcelti uz šo amatu, ja tiem ir tiesību zinātņu bakalaura grāds. Pēc tiesneša vai tiesas priekšsēdētāja lūguma tiesas juristi analizēs tiesību normas un tiesu praksi, kā arī būs atbildīgi par nolēmumu projektu un citu dokumentu sagatavošanu.
- Nākotnē kandidātus rajona un apgabaltiesu tiesnešu amatiem iesniegs Saēmai, lai Tieslietu padome (nevis tieslietu ministrs) tos ieceltu vai apstiprinātu. Balsojumos par jautājumiem, kas saistīti ar tiesnešu karjeru, piedalīsies tikai tie Tieslietu padomes locekļi, kuri ir tiesneši. Tiesnešu iecelšana un apstiprināšana paliks Saēmas kompetencē.
- Tiesu administrācija darbojas Tieslietu padomes vadībā jautājumos, kas saistīti tiesu darba organizāciju, budžeta plānošanu un pārvaldību, tiesu pašpārvaldes atbalstu un tiesu personālu.
- Grozījumi paredz divus mūsdienīgus risinājumus: 1) attiecībā uz lietu izskatīšanu pirmās un apelācijas instancēs: ir svītrots teikums „izskatāmie materiāli un dokumenti tiek nolasīti tiesā un apspriesti mutiski"; 2) tiesa varēs publicēt spriedumu, kas pieņemts slēgtā sēdē, ja tajā ir ietverti būtiski secinājumi, kas attiecas uz tiesību normu piemērošanu (līdz šim šādi spriedumi nebija pieejami tiesu prakses analīzes nolūkos).

Pieņemtie grozījumi stāsies spēkā 2027. gada 1. janvārī.

Komentējot šīs izmaiņas, Latvijas Augstākās tiesas priekšsēdētājs un Latvijas Tieslietu padomes priekšsēdētājs Aigars Strupišs norāda*: „Ir pienācis laiks atbrīvot tiesu varu no izpildvaras aizbildniecības un attīstīt to kā pilntiesīgu valsts varas atzaru, kas ir līdzvērtīgs pārējiem diviem – likumdevējai un izpildvarai. Tikai tādā veidā mēs varam nodrošināt patiesu tiesu neatkarību. Simboliski, ka šī tiesu varas emancipācija notiek vienlaikus ar tiesu personāla reformu, kas jau sen bija nepieciešama, lai paaugstinātu tiesu profesionalitāti un efektivitāti, bet kurai līdz šim nav pievērsta pietiekama uzmanība. Šie*

[1] Šis grozījums tika ieviests pēc tam, kad 2022. gadā neizdevās iecelt bijušo Konstitucionālās tiesas priekšsēdētāju prof. S. Osipovu par Augstākās tiesas tiesnesi (viņa tika iecelta gadu vēlāk — 2023. gadā).

reformas ir būtiskas, lai nodrošinātu sabiedrības tiesības uz taisnīgu tiesu. Tās arī kalpo par labu piemēru tam, ko sabiedrības labā var panākt, izmantojot konstruktīvu dialogu un sadarbību starp valsts varas atzariem."

TP Latvia ieguldījums

Lietuvas Tiesnešu asociācija

Seima (parlaments) neapstiprināja kandidātus tiesnešu amatiem

2026. gada jūnijā Lietuvas parlamentam bija jābalso par trim vakancēm tiesu sistēmā: bija jāieceļ divi Augstākās tiesas tiesneši un Lietuvas Apelācijas tiesas priekšsēdētājs. Tomēr ar parlamenta balsojumu tika apstiprināts tikai viens kandidāts Lietuvas Augstākajai tiesai.

Pārējie divi kandidāti bija veiksmīgi pabeiguši likumā noteiktās atlases un iecelšanas procedūras, tos bija novērtējušas kompetentās iestādes un saņēmuši pozitīvus atzinumus par piemērotību šiem amatiem. Tomēr viņu kandidatūras šiem amatiem netika apstiprinātas parlamenta deputātu aizklātajā balsojumā.

Lietuvas Tiesnešu asociācija izdeva paziņojumu, norādot, ka tā respektē Seima konstitucionālās tiesības lemt par tiesnešu iecelšanu, taču uzskata, ka šo pilnvaru īstenošanai jābūt saskaņā ar tiesu neatkarības principiem, tiesiskuma principiem un sabiedrības uzticību tiesu sistēmai. Tika paustas bažas par to, ka tiesnešu karjeras izredzes ir atkarīgas ne tikai no viņu kompetences un reputācijas, bet arī no apstākļiem, kas saistīti ar viņu tiesnešu darbību vai lietām, kuras viņi ir izskatījuši.

Abi minētie tiesneši ir pārstāvējuši Lietuvu Eiropas Tiesnešu padomē (ENCJ) kā Lietuvas Tieslietu padomes locekļi.

Noklikšķiniet šeit, lai iepazītos ar Lietuvas Tiesnešu asociācijas pilno paziņojumu.

Albānijas Augstākā tiesu padome

Likuma par tiesnešu un prokuroru atalgojumu apstrīdēšana Konstitucionālajā tiesā

2026. gada 18. septembrī tika pieņemts Likums Nr. 95/2026, ar ko tiek ieviesti vairāki papildinājumi un grozījumi Likumā „Par tiesnešu un prokuroru statusu Albānijas Republikā".

Grozījumi attiecas uz tiesisko regulējumu, kas nosaka tiesnešu, prokuroru, kā arī Albānijas Konstitucionālās tiesas locekļu un priekšsēdētāja statusu un atalgojumu. Tiesnešu un prokuroru amatu pamatalga tika noteikta 0,38 reizes lielāka par Republikas prezidenta atalgojumu. Likumam bija jāstājas spēkā nekavējoties, un tā finansiālajām sekām bija jābūt ar atpakaļejošu spēku no 2023. gada 1. aprīļa.

Tomēr 2026. gada 21. septembrī Nacionālā tiesnešu asociācija, Tiesnešu savienība un Prokuroru asociācija apstrīdēja šo jauno likumu Konstitucionālajā tiesā. Asociācijas lūdza apturēt likuma īstenošanu un galu galā to atcelt. Tiek apgalvots, ka jaunais tiesību akts tika pieņemts, izmantojot nekonstitucionālu procedūru, bez pārredzamas un efektīvas apspriešanās ar tiesu sistēmu pārstāvjiem, un ka likums apdraud tiesu neatkarību.

Šis strīds atkal liek Konstitucionālajai tiesai izskatīt jautājumu par tiesnešu atalgojumu un tiesu neatkarības institucionālajām garantijām.

Klikšķiniet šeit, lai lasītu rakstu par likuma pieņemšanu, un šeit – par tā turpmāko apstrīdēšanu.

Tiesnešu savienības vadītāja Gerda Hoxhas kunga runu, ko viņš teica Starptautiskās Tiesnešu asociācijas starptautiskajā konferencē 18. oktobrī, varat atrast šeit.

Igaunijas Tieslietu padome

Jaunas Tieslietu padomes izveide

8. oktobrī notika Igaunijas Nacionālās Tieslietu padomes pirmā sēde. Padomē ir 11 locekļi: Villu Kõve kā tiesnešu priekšsēdētājs, Geidi Sile, Tiina Pappel, Triin Niinemets, Merit Bobrõšev un Ruth Prigoda kā ievēlētie locekļi. Turklāt padomes sastāvā ir Imbi Jürgen kā Advokātu kolēģijas pārstāve, tieslietu un digitālo lietu ministre Liisa Pakosta, Tieslietu kanclera pārstāve Marju Uljas, kā arī Riigikogu deputāti Lea Danilson-Järg un Madis Timpson.

Jaunievēlētie locekļi apsprieda virkni jautājumu, tostarp Tiesu administrācijas dienesta struktūru, reglamentu, apgabaltiesu, administratīvo tiesu un apgabaltiesu tiesas zāļu precīzas atrašanās vietas, kā arī tiesu pilnvaru sadalījumu starp tiesām.

ENCJ prezidents vēstulē Igaunijas Tieslietu padomes priekšsēdētājam pauda atzinību par padomes izveidi.

Preses relīzi par Nacionālās padomes pirmo sēdi var atrast šeit.

Attēlā redzami tiesneši Villu Kõve, Geidi Sile, Tiina Pappel, Triin Niinemets, Merit Bobrõšev, Ruth Prigoda, Tieslietu kanclera pārstāve Marju Uljas un Riigikogu deputāte Lea Danislon-Järg

Eiropas Komisija

2026. gada tiesiskuma ziņojuma publicēšana

2026. gada 17. jūlijā Eiropas Komisija publicēja 2026. gada tiesiskuma ziņojumu, kura sagatavošanā ik gadu piedalās ENCJ (sk. ENCJ ieguldījumu).

Tiesiskuma ziņojumā apkopoti galvenie secinājumi par visām ES dalībvalstīm un četrām paplašināšanās valstīm saistībā ar to tiesu sistēmām, pretkorupcijas sistēmām, plašsaziņas līdzekļu brīvību un plurālismu, kā arī institucionālajām pārbaudēm un līdzsvaru. Turklāt tajā novērtēta pagājušā gada ieteikumu īstenošana un, pamatojoties uz to, sniegts konkrētu ieteikumu kopums.

Attiecībā uz tiesu sistēmām ziņojumā atzīmēti panākumi tiesu sistēmu reformās, lai gan to īstenošanas temps ir atšķirīgs. Šīs reformas ietver: padomju neatkarības stiprināšanu, tiesnešu iecelšanas garantijas, kā arī disciplinārās procedūras.

Komisija iesniedza priekšlikumu, ar ko ziņojumam piešķir perspektīvu lomu saistībā ar gaidāmo daudzgadu finanšu shēmu 2028.–2034. gadam. Tādējādi mērķis ir saistīt stingras tiesiskuma garantijas ar finansiālu atbalstu reformām, kas ieteiktas Tiesiskuma ziņojuma ieteikumos.

ENCJ ar lepnumu palīdz izstrādāt šo būtisko instrumentu un cer turpināt sadarbību ar Eiropas Komisiju, gatavojot astoto ikgadējo ziņojumu 2027. gadā.

Noklikšķiniet šeit, lai lasītu preses paziņojumu par ziņojumu, un šeit, lai lasītu pilnu dokumentu.

Eiropas Padomes Venēcijas komisija

Atzinuma Nr. 1294/2026 par Poliju publicēšana

Savā 148. sesijā 2026. gada 9.–10. oktobrī Venēcijas komisija pieņēma atzinumu Nr. 1294/2026 par prezidenta pilnvarām saistībā ar Konstitucionālās tiesas tiesnešu zvērestu nodošanu un citiem tiesnešu iecelšanas gadījumiem.

2026. gada 13. martā Polijas parlaments ievēlēja sešus jaunus Konstitucionālās tiesas tiesnešus. Divi no viņiem 2026. gada 1. aprīlī nodeva amata zvērestu Republikas prezidenta klātbūtnē, savukārt pārējie četri zvērestu prezidentam nenodeva.

2026. gada 9. aprīlī četri tiesneši, kurus prezidents nebija iecēlis amatā, Seima maršala, bijušo Konstitucionālās tiesas priekšsēdētāju un notāra, kā arī citu amatpersonu klātbūtnē nodeva zvērestu, kas bija adresēts prezidentam. Pēc tam viņi nosūtīja notariāli apliecinātas zvērestu kopijas prezidenta kancelejai. Līdz šim Konstitucionālās tiesas priekšsēdētājs šiem četriem tiesnešiem nav atļāvis pildīt tiesneša pienākumus, un viņi nav saņēmuši tiesnešu atalgojumu.

Ar 2026. gada 29. jūnija vēstuli Eiropas Padomes dalībvalstu saistību un pienākumu izpildes komitejas (Uzraudzības komitejas) priekšsēdētāja Elvira Kovács lūdza Eiropas Padomes Venēcijas komisijai sniegt atzinumu par Polijas prezidenta pilnvarām Konstitucionālās tiesas tiesnešu zvērestu nodošanā un citos iecelšanas amatos saskaņā ar varas dalīšanas principu, ņemot vērā salīdzinošus piemērus.

Pieņemtajā atzinumā ir ņemti vērā vairāku ieinteresēto pušu viedokļi, tostarp Tieslietu ministrijas, Valsts Tiesnešu padomes, kā arī Polijas tiesnešu apvienību un pilsoniskās sabiedrības organizāciju pārstāvju viedokļi.

Komisija uzskata, ka pašreizējos apstākļos, kad konstitucionālās aizsardzības līdzekļi nav efektīvi, stingra likumā noteiktās prasības ievērošana, ka zvērestu jāliecina prezidenta klātbūtnē, ļautu prezidentam, atsakoties rīkoties vai vēršoties Konstitucionālajā tiesā, neļaut parlamenta likumīgi ievēlētajiem tiesnešiem stāties amatā un tādējādi traucēt konstitucionālo varas sadalījumu.

Var apgalvot, ka likumā noteikto prasību par zvēresta nodošanu nevar interpretēt tā, lai tā ļautu traucēt pašas Konstitūcijas darbību. Tādējādi Komisija uzskata, ka ir konstitucionāli pamatots atļaut stāšanos amatā un tiesnešu dienesta attiecību sākšanu

bez prezidenta līdzdalības, ja prezidents nelikumīgi atsakās vadīt zvērestu. Lai gan šāds risinājums atkāptos no attiecīgo likumu burtiskā formulējuma, tas labāk saglabātu konstitucionālo pilnvaru sadalījumu un novērstu vienkārši ceremoniālas funkcijas ļaunprātīgu izmantošanu, lai traucētu Konstitucionālās tiesas darbību. Turklāt Komisija uzskata, ka atšķirība starp tiesneša statusa iegūšanu un tiesneša darba attiecību sākšanu, kas *cita starpā* ir atkarīga no lietu piešķiršanas*,* ko veic Konstitucionālās tiesas priekšsēdētājs, ir nedaudz mākslīga.

Komisija atgādināja savus apsvērumus ziņojumā par tiesnešu iecelšanu, ka gadījumos, kad tiesnešu iecelšana ir uzticēta valsts vadītājam, īpaši svarīgi ir tas, cik lielā mērā valsts vadītājs ir brīvs lēmuma pieņemšanā par iecelšanu. Visbeidzot, tā uzskatīja, ka galvenā loma šajā procesā būtu jāpiešķir neatkarīgai institūcijai, piemēram, tieslietu padomei, un ka šādas institūcijas ierosinājumi būtu jānoraida tikai izņēmuma gadījumos.

Komisija savu atzinumu noslēdza ar šādiem ieteikumiem:

- nodrošināt, ka attiecīgie noteikumi, kas reglamentē Konstitucionālās tiesas tiesnešu zvēresta nodošanu, tiek piemēroti saskaņā ar to likumā noteikto mērķi, lai prezidents bez kavēšanās vadītu Seima ievēlēto tiesnešu zvēresta nodošanu, nepretendējot uz pilnvarām pārskatīt vēlēšanu procedūru;
- ja prezidents atsakās vai kavējas vadīt Seima ievēlēta tiesneša zvērestu, tādējādi neļaujot pabeigt parasto zvēresta nodošanas procedūru, ļaut zvērestu nodot bez prezidenta fiziskas klātbūtnes, ar nosacījumu, ka tiek saglabāti tā būtiskie elementi, tostarp tas, ka zvērests tiek nodots noteiktajā formā, tā nodošana tiek pienācīgi pārbaudīta un zvērests tiek adresēts un nosūtīts prezidentam;
- attiecībā uz citiem tiesnešu iecelšanas gadījumiem nodrošinot, ka kandidātiem, kurus skārusi atteikšanās iecelt tiesneša , ir pieejamas efektīvas garantijas pret patvaļu, tostarp tiesības uz tiesas pārskatīšanu, kas ļauj pārbaudīt šādu lēmumu nepatvaļīgo raksturu.

Pilnu atzinumu var atrast šeit.

Steidzamā kopīgā atzinuma Nr. 1295/2026 par Ukrainu publicēšana

Komisija savā 148. plenārsēdē, kas notika 2026. gada 9.–10. oktobrī, pieņēma steidzamo atzinumu Nr. 1295/2026 par likumprojektu „Grozījumi Likumā par tiesu sistēmu un tiesnešu statusu un dažos citos likumos attiecībā uz Tiesnešu augstās kvalifikācijas komisijas un Augstās tieslietu padomes locekļu atlases procedūrām".

2027. gada jūnijā beigsies pilnvaru termiņš 15 no 16 Augstās tiesnešu kvalifikācijas komisijas (HQCJ) locekļiem — šī iestāde ir atbildīga par tiesnešu novērtēšanu un kandidātu atlasi tiesnešu amatiem. Lai nodrošinātu Komisijas savlaicīgu atjaunošanu, premjerministrs iesniedza likumprojektu Nr. 16018-1, kurā ierosināti grozījumi Ukrainas likumā „Par tiesu varu un tiesnešu statusu" un dažos citos Ukrainas likumos saistībā ar konkurētspējīgu atlases procedūru uzlabošanu Ukrainas Augstās tiesnešu kvalifikācijas komisijas locekļu un Augstās tieslietu padomes locekļu amatiem.

Likumprojekts paredz konkursu, lai ievēlētu sešus locekļus: trīs esošos vai bijušos tiesnešus, kurus izvirza Padome, un trīs locekļus, kurus izvirza starptautiskās organizācijas.

Komisija norāda, ka Augstākā tieslietu padome (ATP) kopš 2025. gada darbojas ar locekļu skaitu, kas ir tuvu minimālajam skaitam, kas nepieciešams, lai tā varētu pilnībā īstenot savas pilnvaras. Astoņu no tās septiņpadsmit locekļu pilnvaru termiņš beidzas 2027. gada janvārī, un tiesneša iecelšanai ir nepieciešamas 14 balsis. Ja vēlēšanas netiks rīkotas savlaicīgi, pastāv risks, ka ATP zaudēs spēju pildīt savas galvenās funkcijas tieši tajā brīdī, kad notiek Ukrainas Augstākās tiesnešu kvalifikācijas komisijas atjaunošana.

Augstākās tieslietu padomes nepārtraukta darbība ir būtiska tiesu varas pārvaldībai, kā to vairākkārt ir uzsvērusi Eiropas Tieslietu padome (CCJE). Pašreizējais tiesiskais regulējums nodrošina tikai ierobežotu aizsardzību. Saskaņā ar Likuma par Augstāko tieslietu padomi 5. panta 3. punktu loceklis, kura aiziešana liegtu Augstākajai tieslietu padomei pilnīgu sastāvu, paliek amatā, līdz tiek ievēlēts vai iecelts pēctecis, bet ne ilgāk kā trīs mēnešus. Tādējādi astoņi locekļi, kuru pilnvaru termiņš beidzas 2027. gada janvārī, varētu palikt amatā ne ilgāk kā līdz 2027. gada aprīlim, kamēr notiek Augstākās tiesas padomes atjaunošana. Tieslietu ministrija savos 2026. gada 24. septembra komentāros norādīja, ka locekļu pilnvaru automātiska pagarināšana būtu pretrunā ar Konstitūcijas 131. pantā noteikto četru gadu pilnvaru termiņu, ko saskaņā ar karastāvokli nevar grozīt. Tādējādi Venēcijas komisija izstrādāja 11 ieteikumus, tostarp:

- pārskatīt pilsonības prasību un ļaut starptautiskajām izvirzīšanas organizācijām lemt, vai izvirzīt Ukrainas pilsoni Augstākās tiesas komisijā;
- piemērot vienādus balsošanas noteikumus visiem Atlases komisijas lēmumiem par kandidātiem, neatkarīgi no tā, vai tie attiecas uz godīgumu, profesionālo kompetenci vai ieteicamo kandidātu sarakstu: lēmuma pieņemšanai nepieciešamas četras balsis, no kurām divas nodod starptautiski izvirzītie locekļi (...);
- nodrošināt nepārtrauktību, atstājot atlases komisiju amatā līdz tās uzdevuma pabeigšanai; paziņojot par atlasi vismaz sešus mēnešus pirms pilnvaru termiņa beigām; un atstājot Augstākās tiesas kolēģijas un Augstākās tiesas locekļus amatā līdz to pēcteču iecelšanai, ievērojot likumā paredzēto maksimālo termiņu un ņemot vērā Konstitūcijā noteikto četru gadu pilnvaru termiņu.

Pilnu kopīgo atzinumu var atrast šeit.

Eiropas Savienības Padome

Turpmākie panākumi ES paplašināšanās jomā

2026. gada 12. un 13. oktobrī notika pievienošanās konferences ar Melnkalni, Albāniju, Ukrainu un Moldovu. Šīs četras konferences sekoja iepriekšējai konferenču kārtai, kas notika 14. jūlijā.

Melnkalne provizoriski noslēdza 17., 18. un 19. nodaļu par ekonomikas un monetāro politiku, statistiku, sociālo politiku un nodarbinātību. Kopumā no 33 nodaļām provizoriski ir noslēgtas 21 nodaļa.

Albānija provizoriski noslēdza 20. nodaļu par uzņēmējdarbību un rūpniecību. Kopumā no 33 nodaļām provizoriski ir noslēgtas 4 nodaļas.

Ukraina un **Moldovā** sāka sarunas par 2. un 3. grupu, kas aptver iekšējo tirgu, konkurētspēju un iekļaujošu izaugsmi. Visā sarunu gaitā turpināsies progresa uzraudzība attiecībā uz saskaņošanu ar ES acquis un attiecīgo Eiropas standartu ieviešanu

Noklikšķiniet šeit, lai lasītu pilnu preses paziņojumu.

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

Eiropas Cilvēktiesību tiesa

Jaunākā informācija par lietu pret Krieviju

3.septembrī lēmumā lietā „Lebedeva un citi pret Krieviju" (pieteikums Nr. 49120/07 un 878 citi pieteikumi) ECT vienbalsīgi nolēma izslēgt šos pieteikumus no savas lietu saraksta. Šie pieteikumi bija individuāli pieteikumi pret Krieviju.

Tiesa nolēma, ka, ņemot vērā šo lietu ierobežoto precedenta nozīmi un to, ka Krievija nesadarbojas ar Tiesu, šo lietu turpmāka izskatīšana nav samērīga resursu izmantošana salīdzinājumā ar citām sūdzībām.

Atsaucoties uz Konvencijas 37. pantu, Tiesa atgādināja, ka tā *„saskārās ar ārkārtēju situāciju, kurai Konvencijas sistēmas vēsturē nav precedenta: atlikušās jurisdikcijas īstenošana attiecībā uz bijušo Augsto Līgumslēdzēju Pusi, kura pirms tās dalības Eiropas Padomē izbeigšanas bija viena no valstīm, par kurām Tiesā bija iesniegts vislielākais skaits neizskatītu pieteikumu, un kura kopš tā laika ir atteikusies piedalīties tiesvedībā Tiesā, iesniegt apsvērumus paziņotajās lietās vai atzīt jebkādu pienākumu izpildīt Tiesas spriedumus (…)*

Atlikušās jurisdikcijas īstenošana attiecībā uz Krievijas Federāciju ir ierobežots un ārkārtējs uzdevums, ko veic paralēli Tiesas pastāvīgajām funkcijām saistībā ar četrdesmit sešām Augstajām Līgumslēdzējām pusēm. To nevar uzskatīt par prasību turpināt ikvienas atlikušās sūdzības parasto izskatīšanu, neatkarīgi no šādas izskatīšanas mērķiem un prasībām, kas tiek izvirzītas Tiesas resursiem, potenciāli uz citu Līgumslēdzēju pušu sūdzību izskatīšanas rēķina (…) Vadoties no galvenās intereses nodrošināt Konvencijas sistēmas ilgtermiņa efektivitāti (…), Tiesa, pamatojoties uz tiesu politiku, uzskata, ka šie apsvērumi ir pietiekami svarīgi, lai saskaņā ar 37. panta 1. punkta c) apakšpunktu svītrotu šos pieteikumus no Tiesas saraksta.

(…) Nonākot pie šāda secinājuma, Tiesa uzsver, ka šo lēmumu nevar un nedrīkst saprast kā Krievijas Federācijas atbrīvošanu ar atpakaļejošu spēku no tās starptautisko tiesību pienākumiem attiecībā uz darbībām vai bezdarbību, kas notika laikā, kad tā bija Augstā Līgumslēdzēja puse. "

Pilnu preses paziņojumu var atrast šeit, bet pilns lēmums ir pieejams šeit.